Bataaxal bi Yàlla may SAAG, mu bind ko

[1] Man Saag, jaamu Yàlla ak Boroom bi Yeesu Kirist, maa
leen di nuyu, yéen fukki giir ak ñaar, yi tasaaroo ci biir
àddina si.

Xel mu mat

[2] Yéen samay bokk, waxtu wu nattu yi dalee ci seen kaw,
ak nu ñu mana mel, defleen ko ni mbég mu réy, [3] xam ne
nattub ngëm mooy ndeyu muñ. [4] Kon na seen muñ dem
ba mat, ngir ngeen baña fell fenn, waaye ngeen mat sëkk.
[5] Ku xelam des ci benn fànn ci yéen nag, na ko ñaan
Yàlla, te dina ko ko may, ndaxte Yàlla mooy Aji Yéwén, jiy
may ñépp ci lu àndul ak genn ŋàññ. [6] Waaye na ko ñaan ci
ngëm te bañ cee werante; ndaxte kiy werante mi ngi mel
ni ndoxum géej, mi ngelaw liy lëmbaaje wet gu ne. [7] Bu
kooku yaakaar dara ci Boroom bi. [8] Ku am xel ñaar la, te
ñàkk pastéef ci lépp lu mu mana def.

Barele ak néewle

[9] Naka mbokk mi néew doole, na sant ci teraangaam
fa kanam Yàlla; [10] te boroom alal it sant cig suufeem,
ndax ni tóor-tóor di ruuse, noonu lay wéye. [11] Su jant
fenkee, ba naaj wi tàng, kon gàncax lax, tóor-tóor ruus, te
rafetaayam naaw. Noonu la boroom alal di nasaxe, moom
ak i jëfam.

Nattu yi ak fiir yi

[12] Ku dékku nattu, ku barkeel nga, ndax boo ci génnee
ak ndam, dees na la jagleel kaalag dund, gi Yàlla dig ñi ko
bëgg.

13 Bu la fiir galanee, bul ne: «Yàllaa ko dogal,» ndaxte
Yàlla jegewul ak mbon fenn te du fiir kenn. 14 Waaye ku
sa bakkan nax, ba man la, looloo lay dugal ci fiir. 15 Kon
bu bëgg-bëgg ëmbee, bàkkaar lay wasin, te bu bàkkaar
màggee, jur dee.
16 Yéen sama bokk yi ma bëgg, buleen juum ci lii:
17 gépp may gu baax ak gépp jagle gu mat, ci Yàlla la jóge,
di Baay bi sàkk leeri asamaan, fekk moom du soppiku,
mbaa muy leer ak di lëndëm. 18 Ci coobareem la nu sole
kàddug dëgg gi, ba nu judduwaat, di tànneefu lépp lu mu
bind.

Jëfeleen kàddug Yàlla

19 Yéen sama bokk yi ma bëgg, nangeen xam lii: ku
nekk war ngaa farlu ci déglu, di yéexa wax tey yéexa mer.
20 Ndaxte meru nit du jur njub gi neex Yàlla. 21 Moo tax
nanguleen ci woyof kàddu, gi leen Yàlla sol te man leena
musal, di dëddu bépp sobe ak coxor gi daj àddina.
22 Buleen yem ci déglu kàddu gi rekk, di nax seen bopp;
waaye jëfeleen ko. 23 Ndaxte ku déglu kàddu gi te bañ
koo jëfe, moom ak kuy seetu ñoo yem: 24 day gis xar
kanamam, te su nee wërëñ, daldi fàtte meloom. 25 Waaye
kuy gëstu yoonu Yàlla, wi mat tey goreel —waxuma ki
dégg, ba noppi fàtte, waaye kiy jëfe ndigal— kooku barkeel
na ci kaw jëfam.
26 Ku yaakaar ne am na diine, waaye moomul làm-
miñam, xanaa di nax boppam rekk, diineem jooju du
diiney dara. 27 Ku diineem sell te amul benn gàkk fa
kanam Yàlla mooy kii: ki nemmiku jirim yi ak jigéen, ñi
seen jëkkër faatu, ci seeni tiis, tey waggar sobey àddina.

2

Buleen gënale

1 Yéen samay bokk, bu benn gënale laal seen ngëm ci
sunu Boroom Yeesu Kirist, mi soloo ndam. 2 Ndaxte su
ñaari nit duggee ci seen mbooloo, kii takk jaaroy wurus
te sol yére yu taaru, ka ca des ñàkk te limboo ay sagar,
3 ngeen teral boroom daraja ji ne ko: «Àggal ci jataay bu
yiw bi,» ba noppi ngeen ne aji néew doole ji: «Taxawal
fale, mbaa nga toog fi ci samay tànk,» 4 kon gënale ngeen
ci seen biir, ba àtte ci col, bàyyi xol.
5 Dégluleen yéen sama bokk yi ma bëgg, ndax Yàlla
tànnul ñi néewle ci àddina, ngir ñu barele ci ngëm, tey
am i cér ci nguur, gi Yàlla dig ñi ko bëgg? 6 Fekk dangeen
leen di toroxal! Xanaa du boroom alal yi ñoo leen di not
te di leen yóbbu fa kanam àttekat yi? 7 Ndax duñu tilimal
tur wu tedd, wi ngeen di wuyoo?
8 Su ngeen sàmmee yoonu Buur Yàlla, ni ko Mbind mi
tërale naan: «Nanga bëgg sa moroom, ni nga bëgge sa
bopp,» kon def ngeen lu baax. 9 Waaye su ngeen gënalee,
bàkkaar ngeen, te yoonu Yàlla dina leen dab ni ñu moy.
10 Ndaxte ku sàmm yoon wépp, waaye xëtt ci lenn ndigal
rekk, jàdd nga yoon wépp. 11 Ndaxte Yàlla mi ne: «Bul
njaaloo», teg na ca ne: «Bul bóome.» Ku njaaloowul
nag, waaye nga bóome, jàdd nga yoon wépp. 12 Gannaaw
dingeen nara jaar ci àtteb yoon, wiy goreel, na loolu lal
seen wax ak seen jëf. 13 Ndaxte ku yërëmul, yoon du la
yërëm. Te yërmande mooy not àtte.

Ku gëm dina ko feeñal ciy jëfam

14 Te lii itam samay bokk: ku ne gëm nga, te jëfewoo ko,
loolu lu muy jariñ? Ndax googu ngëm man na laa musal?
15 Su amee mbokk ci seen biir, mu rafle te amul dund,
muy góor walla jigéen, 16 te kenn ci yéen ne ko: «Demal
ak jàmm, nga solu te lekk,» te fekk fajuleen aajoom, loolu
lu muy jariñ? 17 Noonu ngëm gu àndul ak jëf, amul benn
njariñ.

18 Waaye xanaa dina am ku ne: «Yaw am nga ngëm, man
am naa ay jëf.» Yaw nag won ma sa ngëm gu àndul ak jëf;
man, ma feeñal la sama ngëm ci samay jëf. 19 Gëm nga ne
Yàlla kenn la; loolu lu baax la, waaye xamal ne, jinne yi it
gëm nañu loolu, ba dañoo tiit bay lox.
20 Yaw mi gàtt xel, kaay ma won la ne ngëm gu àndul
ak jëf, amul njariñ. 21 Sunu maam Ibraayma, ndax du ci
kaw jëf la ko Yàlla àttee ni ku jub, ci li mu joxe doomam
Isaaxa ni sarax? 22 Kon gis nga ne ngëm dafa lëngoo ak ay
jëfam, te ngëmam mat ci kaw jëf jooju. 23 Noonu li ñu wax
ci Mbind mi am na, bi mu naan: «Ibraayma gëm na Yàlla,
te Yàlla jàppe ngëmam ni njub,» ba ñu ko wooye xaritu
Yàlla. 24 Kon nag gis nga ne Yàlla ci jëf lay àtte nit ni ku
jub, waaye du ci kaw ngëm kese.
25 Naka Raxab jigéenu moykat bi itam, ndax du ci noonu
la ko Yàlla àttee ni ku jub, ci li mu teeru ndawi Yawut yi,
te jaarale leen ca poot ba? 26 Kon nag ni jëmm ju amul ruu
nekke ndee, noonu la ngëm gu àndul ak jëf nasaxe.

3

Moom sa làmmiñ
1 Samay bokk, bu ñépp di sababloo nekk jànglekatu
mbooloo mi, xam ne nun jànglekat yi, àtte bi nuy jaar
mooy gëna diis. 2 Ndaxte nun ñépp sikk nanu ci fànn yu
bare. Ki sikkul ci kàddoom, ku mat nga te mana not sa
yaram wépp.
3 Noonu ku laab fas, ngir mu déggal la, not nga jëmmam
jépp. 4 Gaal yi it yu réy lañu, te ngelaw lu am doole di leen
jañax, waaye dawalkat bi, weñ gu tuuti la leen di jëme fu
ko neex. 5 Ci noonu làmmiñ, cér su tuuti la, waaye day
bàkkoo jëf yu réy.
Seetleen ni ferñent tuutee te mana lakk àll bu yaatu.
6 Noonu it làmmiñ sawara la, di bon-bonu àddina ci biir

cér yi, tey musibaal jëmm jépp. Jum la, bu Seytaane taal,
muy lakk àddina.

[7] Nit man na not xeeti rab yépp: rabi àll yi, picc yi, yiy
raam ak yi ci géej gi— not na lépp. [8] Waaye làmmiñ kenn
manu koo not; musiba la mu dul dal mukk, fees dell ak
daŋar juy rey.

[9] Làmmiñ lanuy sante Boroom bi, di sunu Baay, ba
noppi móoloo ko nit, ñi Yàlla sàkk ci meloom. [10] Gémmiñ
gi sante mooy móoloo. Yéen samay bokk, loolu warula
am. [11] Ndax ndox mu lewet ak mu wex dinañu ballandoo ci
genn mbënn? [12] Samay bokk, ndax mas ngeena gis garabu
figg gu meññ oliw, walla garabu reseñ gu meññ ay figg?
Mukk! Mbënnu xorom manta nàcc mukk ndox mu neex.

[13] Ana ku neex xel ci yéen, ana kuy boroom xam-xam?
Na ko wone ciy jëfam ak dundam gu sell, te feeñal xelam
ci jikkoom ju lewet. [14] Waaye ku am ci sa xol farlu gu laloo
wextan ak wut aw tur, bul bàkku, di weddi dëgg. [15] Xel
moomu jógewul ci kaw; jëfu àddina la, di jikkoy niti kese,
te jóge ci Seytaane. [16] Ndaxte fu wextan ak wut aw tur
dugg, indi fa xëccoo ak bépp ñaawteef.

[17] Waaye xel mi jóge ci kaw daa sell, ba noppi ànd ak
jàmm te lewet, nooy, fees dell ak yërmande ak jëf yu rafet;
àndul ak genn parlàqu, amul genn naaféq. [18] Te nitu jàmm
dina bey toolu jàmm, góob njub.

4

Wàkkirluleen ci Yàlla

[1] Xeex yi ak xuloo yi ci seen biir nag, lu leen waral?
Xanaa du ci seeni bëgg-bëgg, yiy xeex ci seeni cér?
[2] Dangeen di mébét waaye dungeen am; dangeen di
bóome, boole ci kiñaan, waaye li ngeen di yóotu, dungeen
ko jot; dangeen di xuloo ak a xeex waaye dungeen am
dara, ndaxte ñaanuleen Yàlla. [3] Bu ngeen ñaanee sax,

dungeen jot dara, ndax yéena ngi ñaan ci naaféq, ngir
gëna topp seen nafsu.
4 Yéen ñi fecci seen kóllëre ak Yàlla, xanaa xamuleen ne
mbëggeelu àddina, mbañeel la fa Yàlla? Ku bëgga xaritoo
ak àddina nag, noonoo nga ak Yàlla. 5 Xanaa yaakaar
ngeen ne Mbind mi day wax cig neen, ci li mu ne: «Yàlla
am na mbëggeel gu fiir ci Xel mi mu def ci nun.» 6 Waaye
yiwu Yàllaa ko ëpp. Moom la Mbind mi wax ne:

«Yàlla dàq na ñi réy,
waaye yiwal na ñi woyof.»

7 Kon nag wàkkirluleen ci Yàlla, waaye dàqleen Sey-
taane, te dina daw, ba sore leen. 8 Jegeleen Yàlla, mu
jege leen. Yéen bàkkaarkat yi, sellal-leen seeni loxo; yéen
ñi am xel ñaar, laabal-leen seeni xol. 9 Toroxluleen te
naqarlu, bay jooy; defleen seeni ree aw naqar, te seen
mbég nekk tiis. 10 Suufeel-leen seen bopp fa kanam
Boroom bi, kon dina leen yékkati.

Buleen sikkal seeni moroom

11 Yéen bokk yi, buleen ŋàññante. Ku ŋàññ sa moroom
mbaa nga ñaaw njort, ba àtte ko, diiŋat nga yoonu Yàlla
te àtte ko. Ku àtte yoon wi nag sàmmoo ko, waaye danga
koo àtte. 12 Kenn rekk mooy tëral yoon, kooku rekk mooy
àtte; moo mana musle, moo mana alage. Te sax yaw miy
àtte sa bokk yaay kan?

Buleen damu

13 Léegi nag dégluleen, yéen ñiy wax ne: «Tey walla
ëllëg dinanu dem ca dëkk sàngam, def fa at, di fa sàkku
xaalis ci jula.» 14 Ndax dangeena xam seen ëllëg? Luy
seen dund? Xanaa cóola doŋŋ luy naaw ci diir bu gàtt,
daldi naaxsaay. 15 Lii kay ngeen waroona wax: «Bu soobee
Boroom bi, dinanu dund, tey def nàngam ak nàngam.»
16 Waaye fi mu ne, naagu ngeen bay damu, te damoo

noonu baaxul. 17 Kon nag ku xam def lu baax te defoo ko,
bàkkaar nga.

5

Boroom alal, yiy not néew-ji-doole

1 Dégluleen yéen boroom alal yi, jooyleen te naqarlu
ndax mbugal, gi leen di xaar. 2 Seen alal seey na, seen
yére yi maxe na, 3 seen wurus ak seen xaalis xomaag na.
Xomaag jooju seede lay doon, su leen di daanlu, ba lakk
leen ni sawara. Dajale ngeen alal ju ne gàññ, te fekk yéena
ngi ci mujug jamono. 4 Dégluleen! Jooyi xaalis bi ngeen
sàcce ci gubkat, yi leen doon liggéeyal, ak yuuxi góobkat
yi, dugg nañu ci noppi Boroom gàngoori xare yi. 5 Ci
barele ak bànneex ngeen dunde ci kaw suuf, di yafal seen
bopp, fekk bésu rendi baa ngii. 6 Daan ngeen ku jub, ba
rey ko sax, te bañul.

Muñleen ci biir tiis

7 Yéen samay bokk, muñleen, ba Boroom bi délsi ci
ndamam. Seetleen ci beykat bi, ni muy xaare njariñ ci
meññeefu suuf, tey muñ, céebo ba bët wàcc. 8 Yéen itam
nag muñleen te dëgëral seen xol, xam ne ñëwug Boroom
bi ci ndamam jege na. 9 Buleen jàmbatante, samay bokk,
ngir ragal Yàlla àtte leen. Àttekat baa ngi ci bunt bi sax!

10 Bokk yi, defleen yonent, yi wax ci turu Boroom bi,
seeni royukaay ci muñ tiis ak ci góor-góorlu. 11 Xam
ngeen ne ñiy góor-góorlu, ñu barkeel lañu. Dégg ngeen
muñ ga Ayóoba amoon, te gis muj gu rafet, ga ko Boroom
bi jagleel, ndax Boroom bi kuy ñeewante la te bare
yërmande.

12 Te li fi raw samay bokk, buleen waat mukk, bu muy ci
asamaan mbaa ci suuf mbaa ci leneen lu mu mana doon.

Nangeen yem ci: «waaw» ak «déedéet», ngir bañ cee layoo
fa kanam Yàlla.

Dooley ñaan gu ànd ak ngëm

13 Su amee ci yéen ku nekk ci tiis, na ñaan ci Yàlla. Ku
nekk ci mbég, na sant Yàlla ciy woy. 14 Su amee ci yéen
ku wopp, na woo njiiti mbooloo mi, ñu ñaanal ko te diw
boppam ci turu Boroom bi. 15 Ñaan gu ànd ak ngëm dina
musal ki wopp, ba Boroom bi yékkati ko. Su ko fekkoon ak
i bàkkaar sax, Yàlla dina ko baal. 16 Kon nag waxanteleen
seeni bàkkaar tey ñaanalante, ngir ngeen wér. Ñaanu aji
jub gu dëggu, dooleem amul kem.

17 Naka noonu Ilyaas nit la woon ku bindoo ni nun,
waaye bi mu saxee ci ñaan Yàlla, ngir mu baña taw, ndox
laalul suuf diirub ñetti at ak genn-wàll. 18 Gannaaw ga mu
dellu ñaan, asamaan daldi taw, te suuf si saxal meññeef.

19 Samay bokk, su amee ci yéen ku réere dëgg, te am
ku ko gindi, 20 na xam lii: ku gindi bàkkaarkat ci réeram,
musal nga nit ci dee te faral ko bàkkaar yu bare.

Téereb Injiil
The New Testament in Wolof, 2010 version.
Le Nouveau Testament en langue Wolof, revision de 2010

copyright © 2010 La Mission Baptiste du Sénégal

Language: Wolof

Dialect: Regional Wolof

Translation by: La MBS

For full copyright statement, see http://sng.al/copyright
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Jul 2022 from source files dated 17 Jul 2020
79742756-9e1e-54a8-8cef-3115026c278e